

НАГАЗИХМЕ В МИННО ПОЛЕ

Понеделник, 22-ри Февруари 2010, в. „24 часа”, автор: Мила Вачева

СНИМКА: ПАРСЕХ ШУБАРАЛЯН

С Вежди Рашидов, министъра на културата, разговаря Мила Вачева

- Г-н Рашидов, при срещата ви в събота световноизвестният архитект Жан Нувел не скри, че е много впечатлен от идеята на Министерството на културата за оформяне на четири музейни комплекса в София. Поехте риск и това би трябвало да ви радва...

- Жан Нувел е голямо име и човек с голям авторитет. Той имаше шанса да се реализира като революционер в световната архитектура, гениално използвайки създаденото от предшествениците му. Искрено се зарадвах, че прие концепцията, над която в Министерството на културата работихме близо пет месеца. Получихме разбирането и на премиера, и на финансовия министър, и на целия кабинет този проект да бъде реализиран. Концепцията беше приета от Министерския съвет на 10 февруари. Смя да кажа, че такъв глобален проект за музейните и галерийни пространства в България досега не е правен.

Сигурно ще има и критици, но такъв е животът - винаги се намират хора, които обикновено не са създали нещо значимо, но живеят с мисълта, че тяхната мисия е да дават "мъдри съвети". Аз съм привърженик на поговорката, че нивата не ще молитва, а иска мотика. Предпочитам да създаваме.

- С какво проектът спечели толкова много фенове, включително и Нувел?

- Голямо предимство е, че е съобразен с необходимостта от развитие на културния туризъм. Изключителното ни културно наследство ще бъде показано по такъв начин, че хората да имат директен достъп до него. Музейните и галерийни пространства в столицата ще оформят в градската среда директни лъчове - кратки и ясни. На този етап ние лансирахме и защитихме тази идея, за да има ясна представа за обема на работата и възможностите за финансиране. От това следват точните срокове на изпълнение, за да застане правителството зад проекта. Предстои много работа, дискусии за начина, по който да бъдат изградени музейните комплекси, дори и за наименованията им. Ще има широко обществено обсъждане.

- Уви, не всичко при вас върви гладко. Има реакции на ваши решения от артисти, филмови дейци, някои училища по изкуствата, които гръмнаха като мини под краката ви?

- Където са заложили дългогодишни проблеми като "мини", щом стъпи човешки крак, те "гърмят". Ако не бяхме стъпвали по тях, ако не бяхме настъпили болното място, нямаше да ми задават този въпрос. Първо за театрите. Аз смятам, че не съществува особен проблем, защото не само в театралната гилдия, но и в обществото като цяло има разбиране, че са необходими реформи. Като по-чувствителна гилдия е нормално артистите да бъдат по-гласовити. В Министерството на културата в момента работна група проучва и анализира добре работещите театрални модели и практики в други страни. Когато бъдем готови, ще назнача експертен съвет с участието на представители на театрите, юристи и други специалисти, които да изработят конкретните предложения за реформата в тази сфера. Тези предложения трябва да гарантират сигурността и развитието на театрите в пазарни условия. Те ще бъдат широко дискутирани. Такава реформа не може да стане за месец-два. Трябва ни много повече време - тя засяга съдбата на много хора и никой не бива да смята, че промените ще бъдат направени набързо и по непрофесионален начин. Категоричен съм, че театралната реформа ще бъде полезна за артистите, ще им гарантира професионалното развитие, ще повдигне самочувствието им на творци.

- Ходите ли на театър?

- Много съм ходил и преди да стана министър.

- Бъдете по-конкретен.

- Мен ме трогват самите хора, самите артисти. Лека му пръст на Крикор Азарян - бяхме прекрасни семейни приятели. Когато състоянието му се влоши, помолих за помощ за лечението му. Знаете и историята на Велко Кънев. Върна се в добро здраве от Германия. Дойде да благодари. Просълзи се. Но не това е важното. Това е наше задължение. Ние сме по-тънката струна и когато има драми и бедствия около нас, първи трябва да откликнем.

- Кинодейците пък дори поискаха оставката на вашия заместник Димитър Дерелиев...

- Мине-не mine време - гласът на едни и същи хора отеква в публичното пространство. Приватизацията на Киноцентъра например е приключила през 2006 г. Нека не ни е толкова къса паметта къде е причината, ако Киноцентърът е толкова евтино продаден и

у кого е вината - дали някой е свалил цената, за да го приватизира за себе си? Нейсе, това е друга дискусия...

Една от добрите придобивки е Законът за филмовата индустрия, приет през 2003 г. Димитър Дерелиев има активно участие в създаването му. Не е почтено хора, които бяха най-агресивни срещу този закон, днес с нова агресия, но опирайки се точно на него, да нападат Дерелиев. Ще припомня, че при предишното управление субсидиите за кино са започнали от 6 млн. лева и са се удвоили. Днес, при тежка финансова криза, когато целият български народ се е свил в собствената си черупка от недоимък, а бюджетът на Министерството на културата е с 20 млн. лева по-малко от м.г., стартираме с близо 11 млн. лева за филмопроизводство. Ще бъда щастлив, ако до края на 2010 г. добавим още. Нека ние, хората от културата, да спрем да мислим, че кризата е за всички, но не и за нас. Ние сме част от всички.

- Пропуснахте страстите с филмова студия "Време"?

- Филмовата студия "Време" не може да продължи да бъде повече държавен филмов продуцент. Сменихме нейния управител и дружеството ще продължи да работи. Но трябва да намери нов облик, а дейността му да стане по-прозрачна, да има строга отчетност и контрол. "Време" отдава под наем имоти, собственост на МК, и получава близо 250 000 лв. годишно. А отчита печалба от едва 15 000 лева. Студията трябва да стане по-добре работеща структура, да даде възможност на млади творци да подготвят там своите дебюти.

- Конфликти имаше и в Музикалния театър, в Художествената гимназия.

- В Музикалния театър бяхме свидетели на нещо странно - колективът не пожела да приеме един законно избран с прозрачен конкурс директор. Трябваше ни време да вземем оптималното решение. Сега Музикалният театър има временен директор и работи. Може би това, което стана в оперетата, е генерална репетиция на спектакъл, който може да бъде наречен "Много шум за нищо", но не по Шекспир...

Горе - долу същото се получи и в Художествената гимназия. Там две колежки развихриха личните си страсти дотам, че бяха въвлекли в типа "революционна ситуация" дори учениците. Сега гимназията има нов директор - спокоен и уравновесен човек, дългогодишен преподавател в училището. Предстоят добри неща - ремонт и подобряване на базата.

- Да приемем, че емоциите, които разсейваха енергията ви, са стихнали. Какво ще надградите?

- Нито предишните управленски екипи, нито ние, нито тези, които ще дойдат след нас, могат отведнъж да отметнат всички проблеми. Важното е задачите да бъдат решавани адекватно за своето време. А врагове или злонамерени все ще има.

Винаги съм вярвал, че е по-добре да посееш семе, отколкото да стъпчеш покълналото. Прави ми също така впечатление, че започнат ли някакви промени, веднага се чува един и същи вой: "Убиват българската култура." Това е фалшив вик. Аз бих казал: "Да живее българската култура." Апелирам и като министър, и като творец, към моите събратя творци: Нека да си партнираме за развитието на културата, защото само така

животът ни може да стане по-смислен, по-перспективен и да имаме самочувствието на хора, които са съвестта, моралът и мъдростта на обществото.

- Може би съпротивата срещу реформите идва от усещането, че режете "без упойка и на живо".

- Аз знаех, че ще понеса тези болки. Нито режем на живо, нито колим. Напротив - спираме агонизирането на културата.

Във вторник министрите Вежди Рашидов и Росен Плевнелиев ще обявят за кои пет сгради вече има договори да се ремонтират с пари от Европейския съюз.